

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/453/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214213502
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyaková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4214213502.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovej a sudkýň JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: Quantum Credit a. s., so sídlom Bratislava, Ružová dolina 25, IČO: 47 248 980, zastúpený: PERSPECTA Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Ružová dolina 25, IČO: 36 668 745, proti odporcovi: Z. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., S. 6, o zaplatenie 716,58 eura s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Komárno, zo dňa 27. mája 2015 č. k. 8C/366/2014-33 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti týkajúcej sa zaplatenia 39,76 eura s príslušenstvom m e n í tak, odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi 39,76 eura s 9,5 % úrokom p.a. od 14. 07. 2011 do zaplatenia v 10 eur mesačných splátkach, ktoré je odporca p o v i n n ý platiť vždy do 25. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že s omeškaním jednej splátky sa stáva zročný celý dlh.

Odporcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 38,02 eura spolu s úrokom s omeškania vo výške 9,5 % ročne, zo sumy 11,75 eura od 14. 08. 2011 do zaplatenia, zo sumy 26,27 eura od 14. 09. 2011 do zaplatenia všetko v mesačných splátkach po 10 eur s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého dlhu. Vo zvyšku návrh zamietol a o trovách konania účastníkov rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že odporca s právnym predchodcom navrhovateľa uzatvoril dňa 07. 06. 2011 zmluvu o poskytovaní služby Magio Sat. Dodávateľ vyfakturoval odporcovi faktúrou č. 27289859448 sumu 62,02 eura, z ktorej odporca uhradil 22,26 eura, faktúrou č. 2729989314 sumu 11,75 eura, faktúrou č. 3730992612 sumu 26,27 eura a faktúrou č. 2731993240 sumu 638,80 eura ako zmluvnú pokutu. Tieto sumy odporca nezaplatil v deň splatnosti faktúr. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 52 ods. 1, 2 OZ, § 53 OZ ako aj ust. § 2 písm. a/, b/ zák. č. 250/2007 Z. z. a § 544 ods. 1, 2 OZ ako aj ust. § 43 zák. č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách. Posudzovaný právny vzťah medzi účastníkmi posudzoval ako vzťah založený spotrebiteľskou zmluvou, keďže právny predchodca navrhovateľa bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a odporca v postavení spotrebiteľa. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. 3MCdo/12/2004 na § 52 ods. 2 veta tretia OZ, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak by sa inak mali použiť normy Obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 01. 05. 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú nemajú prechodné ustanovenia, to znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. Súd prvého stupňa preto priznal navrhovateľovi sumu 38,02 eura, ktorou bola poskytnutá služba za dve faktúry (11,75 eura + 26,27 eura). Čiastočný zostatok sumy 39,76 eura z faktúry č. 2728985948

vystavenej na sumu 62,02 eura zamietol, pretože táto faktúra bola splatná dňa 13. 07. 2011, návrh bol podaný až dňa 14. 07. 2014, teda po 3-ročnej premlčacej dobe, keď posledným dňom na uplatnenie bol deň 13. 07. 2014. Čo sa týka zaplatenia zmluvnej pokuty, súd zamietol v tejto časti návrh z dôvodu, že navrhovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal dohodnutú zmluvnú pokutu, teda neunesol dôkazné bremeno tvrdenia. Navyše, dojednanie účastníkov o zmluvnej pokute považoval za neprijateľné, preto podľa ust. § 53 ods. 4 OZ ako aj podľa § 39 OZ za neplatné. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP, keď navrhovateľ mal úspech len v čiastočnej, v nepatrnej časti.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ v jeho zamietajúcej časti a to v časti týkajúcej sa zaplatenia 39,76 eura a domáhal sa jeho zmeny tak, že v tejto časti bude jeho návrhu vyhovieť a odporca bude zaviazaný zaplatiť túto sumu spolu s úrokom z omeškania 9,5 % ročne. Výslovne uviedol, že v ostatnej zamietajúcej časti, ktorou bola vyfakturovaná zmluvná pokuta, rozsudok súdu prvého stupňa nenapadá. Nesúhlasí s rozsudkom v časti, v ktorej mu nebol priznaný nárok z faktúry splatnej dňa 13. 07. 2011 vo výške 39,76 eura. Poukázal na ust. § 101 OZ, ktorý stanovuje, že premlčacia doba je 3-ročná a plynie odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. V preskúvanom prípade sa právo mohlo vykonať po prvý raz potom, čo uplynula lehota splatnosti, teda potom, čo sa dostal dlžník do omeškania. Splatnosť faktúry bola dňa 13. 07. 2011, teda v tento deň mohol dlžník naposledy zaplatiť faktúru a nasledujúcim dňom 14. 07. 2011 došlo k porušeniu a dlžník sa dostal do omeškania. Tento deň bol prvým dňom, kedy mohol veriteľ uplatniť svoje právo na súde a až od tohto dňa veriteľovi beží 3-ročná premlčacia doba na uplatnenie konkrétneho peňažného nároku. V danom prípade premlčacia lehota začala plynúť 14. 07. 2011 a premlčacia doba uplynula 14. 07. 2014. Žaloba bola na súd doručená dňa 14. 07. 2014 z toho vyplýva, že právo na zaplatenie napadnutej faktúry žalobou bolo uplatnené včas. Z uvedeného vyplýva, že súd prvého stupňa v tejto časti vec nesprávne právne posúdil.

Odporca sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania a v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP), spĺňa náležitosti § 205 a nasl. OSP viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 156 ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa v napadnutej časti je dôvodné, a preto odvolací súd v zmysle ust. § 220 OSP rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne nesprávny zmenil.

Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že odporca s právnym predchodcom navrhovateľa uzatvoril dňa 07. 06. 2011 zmluvu o poskytovaní služby Magio Sat a dodávateľ vyfakturoval odporcovi faktúrou sumy tak, ako bolo vyššie uvedené.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 - § 110 - prvá veta).

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je 3-ročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Účelom inštitútu premlčania upraveného v ust. § 100 - § 114 Občianskeho zákonníka je okrem stimulácie veriteľa k rýchlemu (včasnému) uplatneniu jeho práv (podľa zásady *vigilantibus iura*) aj snaha predchádzať v konkrétnych prípadoch dôkaznej núdzi na strane veriteľa v súdnom konaní a prispieť k právnej istote účastníkov občianskoprávných vzťahov. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdna vymáhateľnosť práva, žalobné právo) možno odvrátiť námietkou premlčania. Ide o uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, t. j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti. Premlčanie je objektívnou skutočnosťou nezávislou na vedomosti veriteľa, či dlžníka. Vyžaduje márne uplynutie premlčacej doby stanovenej zákonom spojenej s nevykonávaním subjektívneho práva veriteľom. Podľa súčasnej právnej teórie i praxe samotným uplynutím premlčacej doby v spojení s nevykonávaním práva oprávneným subjektom sa na právnom vzťahu dlžníka a veriteľa v zásade nič nemení. Právo veriteľa (aj keď premlčané) naďalej existuje a

povinnosť dlžníka splniť dlh naďalej trvá. Subjektívne právo veriteľa zostáva i po márnom uplynutí premlčacej doby vybavené nárokom ako kvalitatívnou zložkou subjektívneho práva zaručujúcou jeho vynutiteľnosť na súde alebo inom príslušnom orgáne, prípadne vynutiteľnosť svojpomocou oprávneného.

Citované ust. § 101 Občianskeho zákonníka upravuje všeobecnú dĺžku premlčacej doby, ktorá sa použije všade tam, kde pre jednotlivé práva nie je Občianskym zákonníkom (alebo iným predpisom) ustanovená osobitná premlčacia doba. Všeobecnú dĺžku premlčacej doby pre práva z občianskoprávných vzťahov stanovuje zákon na 3 roky. Vzhľadom na to, že premlčacia doba je určitý časový úsek, nestačí stanoviť jej dĺžku a koniec, ale je treba stanoviť aj jej začiatok, to znamená, od ktorého okamihu začína plynúť. Zákon to stanovuje jednak všeobecne a jednak zvlášť pre niektoré jednotlivé práva. Pre všeobecnú premlčaciu dobu platí, že začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo - objektívne posudzované - vykonať po prvý raz. Týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné dôvodne vykonať podaním návrhu (žaloby) na súde alebo u rozhodcovského orgánu, t. j., keď sa právo stalo nárokom (actio nata). Nie je rozhodné, z akého dôvodu - či subjektívneho alebo objektívneho tak veriteľ neurobil (napr., že mu vo vykonaní práva bránila určitá prekážka ako choroba). Actio nata (inak aj žalovateľnosť alebo možnosť úspešne upraviť právo žalobou) nastáva vo väčšine prípadov splatnosťou dlhu, t. j. dňom, kedy má dlžník po prvý raz dlh splniť, resp. začať s jeho plnením. V prípadoch, kde záväzok smeruje k nekonaniu, t. j., ak ide o povinnosť niečo nekonať alebo strpieť je actio nata vtedy, keď povinný po prvý raz porušil svoju povinnosť. Tu začína plynúť premlčacia doba porušením niektorej z týchto povinností. Splatnosť môže byť určená dohodou, ustanovená právnym predpisom alebo rozhodnutím orgánu.

I keď začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby je vymedzený objektívne (od slova „mohlo“ a nie „mohol“) nemôže predchádzať vzniku nároku, ktorý vzniká až splatnosťou. V právnej teórii je nárok chápaný ako právna možnosť uplatniť svoje subjektívne právo, t. j. domáhať sa právnej ochrany jeho realizácie. Až splatnosťou vzniká možnosť uplatnenia práva na súde, ktorá je pojmovým znakom nároku. Pokiaľ by veriteľ podal žalobu skôr, ako by požiadal dlžníka o splnenie dlhu, teda skôr, ako by nastala splatnosť dlhu, nebola by actio nata. Žaloba by bola predčasná, pretože by ňou nebol uplatňovaný existujúci nárok. Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že dorúčením žaloby obsahujúcej výzvu na plnenie by nastali hmotnoprávne účinky tohto úkonu, spočívajúce vo vzniku nároku.

Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka použitím slov „keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz“ viaže začiatok plynutia premlčacej doby na deň, keď sa právo skutočne mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda keď je actio nata a nie na deň, keď sa mohlo po prvý raz uplatniť, teda keď by mohla byť actio nata.

V súdnej veci súd prvého stupňa mal za to, že faktúra, ktorá bola splatná dňa 13. 07. 2011 a nárok z tejto faktúry v časti 39,76 eura je premlčaný, pretože návrh bol podaný dňa 14. 07. 2014, teda po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby, keď posledným dňom na uplatnenie bol deň 13. 07. 2014. S takýmto právnym posúdením sa odvolací súd nestotožňuje. Premlčacia doba v danom prípade začala plynúť odo dňa, ktorý nasleduje po dni splatnosti dlhu, teda odo dňa 14. 07. 2011 a uplynula 14. 07. 2014, teda nárok navrhovateľa zo spornej faktúry nie je premlčaný. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v tejto časti zmenil a navrhovateľovi priznal žalovanú istinu spolu s úrokom z omeškania.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s ust. § 142 ods. 3 OSP a odporcovi, ktorý mal neúspech len v nepatrnej časti náhrady trov konania tak prvostupňového ako aj odvolacieho nepriznal, lebo mu žiadne trovy nevznikli a ani si ich neuplatnil tak ako mu ukladá ust. § 151 ods. 1, 2 OSP.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.